

TÂRGUL DE LA RÂURENI ÎN PERIOADA MODERNĂ

Dan Mihai Moroianu¹
mihaimoroianu5@yahoo.com

Keywords: *fair, Râureni, Modern Age, Vâlcea county.*

Abstract: *The Râureni Fair During the Modern Age. This article is the result of some research in the archives, depicting events in the history of the Râureni Fair in the contemporary age, and the internal context that marked its evolution.*

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea activitatea comercială internă se desfășura cu precădere în târgurile săptămânale, iarmaroace și bălciuri; acestea din urmă erau de trei feluri: moșnenești, mănăstirești și boierești, iar înființarea târgurilor se făcea cu aprobarea domnitorului și trebuiau să îndeplinească anumite condiții:

- a) De... a nu face cu aceasta batere de la nizam;
- b) și de nu este acest bălci în dauna altor bălciuri sau târguri mai vechi;
- c) de este cu învoirea tuturor din obște².

În această perioadă, în județul Vâlcea erau menționate următoarele târguri: Căineni în 1778, Călimănești în 1785, Drăgășani în 1791, Amărăști în 1793, Lăpușata și Slavitești în 1794, Stănești și Zătreți în 1795³.

Târgul de la Râureni a fost unul dintre cele mai importante din această parte a Olteniei; a fost înființat pe la 1636 în timpul lui Matei Basarab, de către negustorii mămulari, ținându-se inițial la poarta Mănăstirii Govora, ulterior același domnitor mutându-l la poarta orașului Râmnicu Vâlcea⁴.

Dura din 15 august până în 8 septembrie, activitatea sa fiind deschisă de târgul de vite, care ținea trei zile și-l preceda pe cel de mărfuri; negustorii își etalau produsele în jurul căruțelor, sătenii din împrejurimi având astfel ocazia să se aprovizioneze cu toate cele necesare pentru gospodăria lor.

În anul 1802 târgul de la Râureni a fost jefuit și ars de turci, 20 dintre negustorii de aici au fost omorâți, supraviețuitorii refugiindu-se în pădurile din munții Govorei; ulterior, acesta a fost refăcut de autorități, spațiul de aici fiind compartimentat, iar pentru menținerea liniștii și a ordinii au fost aduși dorobanți⁵.

În 1819, după ce târgul de la Râureni se încheiase, negustorul Sava Ion, constata că activitatea aici fusese „cam de mijlocu”, însă din cauza avătelui domnesc activitatea scăzuse spre sfârșit. Despre activitatea târgului de la Râureni pomenește și negustorul N. Iotta în 1826; activitatea fusese una slabă, vânzări cu ridicata prea puține, iar oameni se orientaseră mai ales spre mărunțișurile aduse în special de la Lipsca⁶.

---

¹ Dan Mihai Moroianu, muzeograf, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea.

² Deca 2010, p. 397.

³ Deca 2010, p. 397.

⁴ Lahovari 1901, p. 255.

⁵ Tamaș 2006, p. 190.

⁶ Iorga 1906, p. 89.

În timpul administrației rusești în Țara Românească și Moldova, mai precis în timpul lui Pavel Kiseleff, este elaborat și pus în aplicare Regulamentul Organic; prin el sunt desființate vămile interne, se creează noi bâlciuri, iar negustorii sunt obligați să se organizeze în trei categorii de plătitori de impozit fix: în prima categorie intrau negustorii care făceau negoț atât en gros cât și cu amănuntul, în țară și în afara ei, ei plăteau 240 lei; în a doua categorie intrau cei care făceau comerț atât en gros, dar și cu amănuntul însă numai în țară, ei plăteau 120 lei; din a treia categorie făceau parte negustorii care aveau dreptul să țină prăvălii prin orașe și făceau comerț cu amănuntul, ei plăteau 60 lei⁷.

Conform catagrafiei din 1831, la Râmnicu Vâlcea erau 15 negustori de categoria a doua și 77 de categoria a treia⁸.

La 1 ianuarie 1848, în urma convenției economice dintre Țara Românească și Moldova sunt desființate taxele vamale dintre cele două țări instituindu-se un sistem vamal unic; acest lucru determină creșterea volumului consumului intern, deși căile de mijloace și căile de comunicație erau încă rudimentare; totodată are loc înmulțirea bâlciurilor și a târgurilor. Produsele destinate comerțului interior se desfac în magazinele din orașe sau în târgurile ce se fac în toate localitățile la diferitele epoci ale anului⁹.

Din cauza secularizării averilor mănăstirești și a reformei agrare târgul de la Râureni a avut o perioadă de regres, cele două reforme afectând unele categorii de clienți: micii boieri și monahii de la mănăstirile din județ.

Prin venirea principelui Carol pe tronul României, situația țării s-a schimbat; se dezvoltă căile de comunicație, în special cele feroviare, se creează o monedă proprie și, lucrul cel mai important, se dezvoltă pătura mijlocie a populației; efectul acestor îmbunătățiri ale vieții observându-se și în activitatea târgului de la Râureni.

Pe timpul cât dura târgul, paza era asigurată de 60 de dorobanți și vătășei, fiecare comună trebuind să dea doi dorobanți și doi vătășei; comandantul acestora, de obicei, era un sergent, însă în anul 1867 este cerut un ofițer; în urma corespondenței dintre prefect și locotenentul Ilașevici de la garnizoana județului s-a stabilit ca la comanda celor 60 să fie sergentul Periețeanu și sublocotenentul Giura Budișteanu¹⁰.

Unul dintre cele mai importante evenimente din istoria bâlciului de la Râureni a fost vizita principelui Carol I.

În luna august a anului 1867, Președintele Consiliului de Miniștri și Interne, Ștefan Golescu, îl înștiința pe prefectul județului Vâlcea, Dumitru Simulescu, că: „Măria Sa Domnitorul pleacă Sîmbătă 26 curent prin Slatina spre a merge la Bîlciul Râureni”¹¹. La rândul lui, prefectul comunică vestea în primul rând comandantului dorobanților, cât și primarului urbei Râmnicul, pentru a le pune în vedere acestora ca pentru acest eveniment să fie păstrată liniștea și ordinea, iar

---

⁷ Diculescu 1973, p. 42.

⁸ Tamaș 2006, p. 195.

⁹ *Istoria României*, p. 610.

¹⁰ DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 103/1867, fila 36.

¹¹ DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 125/1867, fila 117.

orașul să fie curat și să aibă toate cele necesare¹². După îndelungate pregătiri, la 1 septembrie 1867, principele Carol I sosește la bâlciul Râureni de unde cumpără o serie de obiecte: prosoape, basmale, chimire, pălării, icoane, solnițe și pipernițe din lemn, evanghelii, etc. Pe lângă obiectele mai sus amintite, principele Carol a cumpărat, tot de la Râureni, o pereche de cai negri de rasă românească¹³.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, târgul se desfășura pe teritoriul comunei Ocnele Mari, iar oborul începea la 1 iunie.

În anul 1881 primăria din Ocnele Mari publică un tabel ce cuprindea bâlciurile cu obor ce se țineau pe teritoriul acestui oraș în fiecare an¹⁴:

Nr. crt.	Numirea Bâlciurilor	Durata oboarelor
1	Râureni	De la 30 august până la 3 Septembrie.
2	Ocnele Mari	În zilele de 9 Martie, Înălțarea Domnului Isus Hristos. În ziua de 6 august și 14 Noiembrie.

Existau și târguri care făceau concurență nelocală celui de la Râureni; astfel, într-o adresă trimisă ministrului agriculturii, industriei comerțului și domeniilor, arendașul bâlciului de la Râureni, N. Temelie, semnala că moșnenii de pe moșia Căzânești au înființat un bâlci care se ținea în aceleași zile cu cel de la Râureni, însă cel de la Căzânești nu era înființat în mod legal. În urma acestei sesizări, ministrul îi cerea prefectului să cerceteze situația și să ia măsurile ce se cuvin¹⁵.

În urma plângerilor venite de la negustorii din bâlciul Râureni, cum că arendașii de aici pun taxe mai mari decât este prevăzut, ministrul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, Nicolae Fleva, îl roagă pe prefectul județului, C.N. Herăscu, să afișeze în bâlciuri taxele „ce arendașii sunt în drept să perceapă”.

Condițiuni

De taxele cu care s-au arendat Bâlciul de la Râureni publicate în Monitorul Oficial No. 192 din 1982 sunt precum urmează:

- 1 la sută din valoarea cu care s-au vândut în bâlciu fie-care vită mare
- 10 bani de fie-care vită mică ce se va vinde
- 50 de bani de fie-care rîmători ce se va vinde
- 10 bani de la o șatră cu doue ochiuri
- 5 bani de la o șatră cu un ochi

Pentru locurile cu embatic se vor respecta condițiunile stabilite:

- 10 lei la șatrele cu perdele

¹² DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 125/1867, fila 120.

¹³ DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 125/1867, fila 190.

¹⁴ DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 95/1881, fila 75.

¹⁵ DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 48/1890, fila 53.

- 10 lei de la fie-care șatră de cismărie, cojocărie, căldărarie sau tuciu, frîngiere, opincărie
- 5 lei de la fie-care căruță cu cojoce, cu curele sau hamuri și altele
- 1 leu 50 bani de la fiecare căruță cu lână
- 1 leu de la fie-care căruță căruță cu fierărie
- 1 leu de la fie-care car cu zarzavat
- 1 leu de la fie-care car cu șită sau blăni
- 2 lei 50 bani de la fie-care căruță cu pește conținând una sută kilograme
- 2 lei car cu ole sau cu alte vase
- 3 lei cu butii, butoaie, putini
- 1 leu de fie-care car cu fân cu 4 boi
- 50 bani de fie-care car cu fân cu 2 boi
- 3 lei de fie-care car cu pietre de moara, cruci, lopeți, var și cu marfă rudărească
- 6 lei de fie-care car cu sticle
- 1 leu de fie-care car cu rânză
- 1 leu de fie-car cu rogojină
- 1 leu de fie-car cu porumb
- 20 lei de fie-care cârciumă de clasa întâi unde se află băuturi de tot felul cât va dura bîlciul
- 10 lei de fie-care cârciumă ordinară unde se află băuturi de tot felul cât va dura bîlciul
- 20 lei de fie-care cafenea, cofetărie și birt unde se află băuturi de tot felul cât va dura bîlciul
- 50 bani de la fiecare brutar ce umbă cu căruța pe fiecare zi
- 80 bani de la fie-care hectolitru de gaz ce se va vinde în zile de bâlci
- 1 leu de la 100kg brînză
- 20 de bani de la un decaltru de vin
- 2 lei de la un decaltru de spirt
- 1 leu de la un decaltru de țuică
- 1 leu 50 de bani de la un decaltru de ori care alte băuturi spirtoase
- 4 lei de un potcovar pentru toată durata bîlciului
- 50 bani pe fie-care zide la un tolbaș care poartă marfa în spinare
- 3 lei pe fie-care zi de bîlciu de la scamatori, trupe de gimnastică, panorame, diorame
- 50 bani pe fie-care zi de bîlciu de la ambulanți adică: sărari, cuptoare de brutărie, covrigari, cercelari, venzetori de limonade, birjari, cușitari, opincari, precupeți de fructe, flașnetari, și ori ce alți ambulanți cu diferite obiecte neprevăzute
- 5 lei de la ambulanții bocceagii pentru toată durata bîlciului
- 10 bani de la un decaltru de păcură
- 25 de lei de la o trăsură cu coș pe arcuți ce se va vinde în bîlciu

- 10 lei de la o brișcă pe arcuri ori nu ce se va vinde în bâlcu
- 10 lei de la o brișcă pe arcuri ori nu ce se va vinde în bâlcu
- 10 lei de la o căruță de lemn
- 1 leu și 50 bani de la un car ce se va vinde în bâlcu¹⁶.

În cartea sa, „Memoriile unui om obscur”; Nicolae Angelescu ne oferă informații prețioase despre cum arăta bâlcu de la Râureni pe vremea copilăriei sale: mijloacele de deplasare spre Râureni, tramcanul, brețul sau trăsura, pregătirile ce se făceau înainte de începerea târgului: închirierea de șatre, construirea propriu-zisă a lor și venirea carelor cu marfă¹⁷.

Sunt înfățișați apoi și negustorii propriu-zisi din târg: olari, vânzători de pește, croitori, măcelari, dogari, abagii, bogasieri, curelari, șelari și mulți alții; nu lipseau nici cârciumarii sau cofetarii, fotografiile sau circarii, frizerii, precum și negustorii ambulanți¹⁸.

Am prezentat aici câteva dintre evenimentele care au marcat existența târgului de la Râureni (înființarea, incendiul din 1802 și refacerea, vizita prințului Carol al României) precum și evenimente cotidiene. Articolul nu și-a propus să epuizeze subiectul, el insistând doar pe epoca modernă.

ABREVIERI ȘI BIBLIOGRAFIE

DJVAN	Direcția Județeană Vâlcea a Arhivelor Naționale.
Angelescu 2005	Nicolae Angelescu, <i>Memoriile unui om obscur</i> , Râmnicu Vâlcea, 2005.
Deca 2010	Eugen Deca, <i>Considerații istorico-etnografice asupra comerțului din Vâlcea în perioada secolelor al XVIII-XIX-lea</i> , în <i>Buridava</i> , nr. 8, 2010, p. 394-404.
Diculescu 1973	Vladimir Diculescu, <i>Bresle, Negustori și Meseriași în Țara Românească (1830-1848)</i> , București, 1973.
Iorga 1906	Iorga Nicolae, <i>Scrisori de boieri și negustori olteni</i> , București, 1906.
<i>Istoria României</i>	<i>Istoria României</i> , vol.VII, tom I, București, 2003 (coord. Gh. Platon).
Lahovari 1901	George Lahovari, <i>Marele Dicționar Geografic al României</i> volumul I, București, 1901.
Tamaș 2006	Corneliu Tamaș, <i>Istoria municipiului Râmnicu Vâlcea</i> , Rm.Vâlcea, 2006.

¹⁶ DJVAN, *Fond Prefectura Județului Vâlcea*, Dos. 31/1903, fila 5.

¹⁷ Angelescu 2005, p. 69.

¹⁸ Angelescu 2005, p. 71.